

Kompetens- utvecklingsmodell

för sjuksköterskor inom
öron, näsa och hals samt
huvud- och halskirurgi

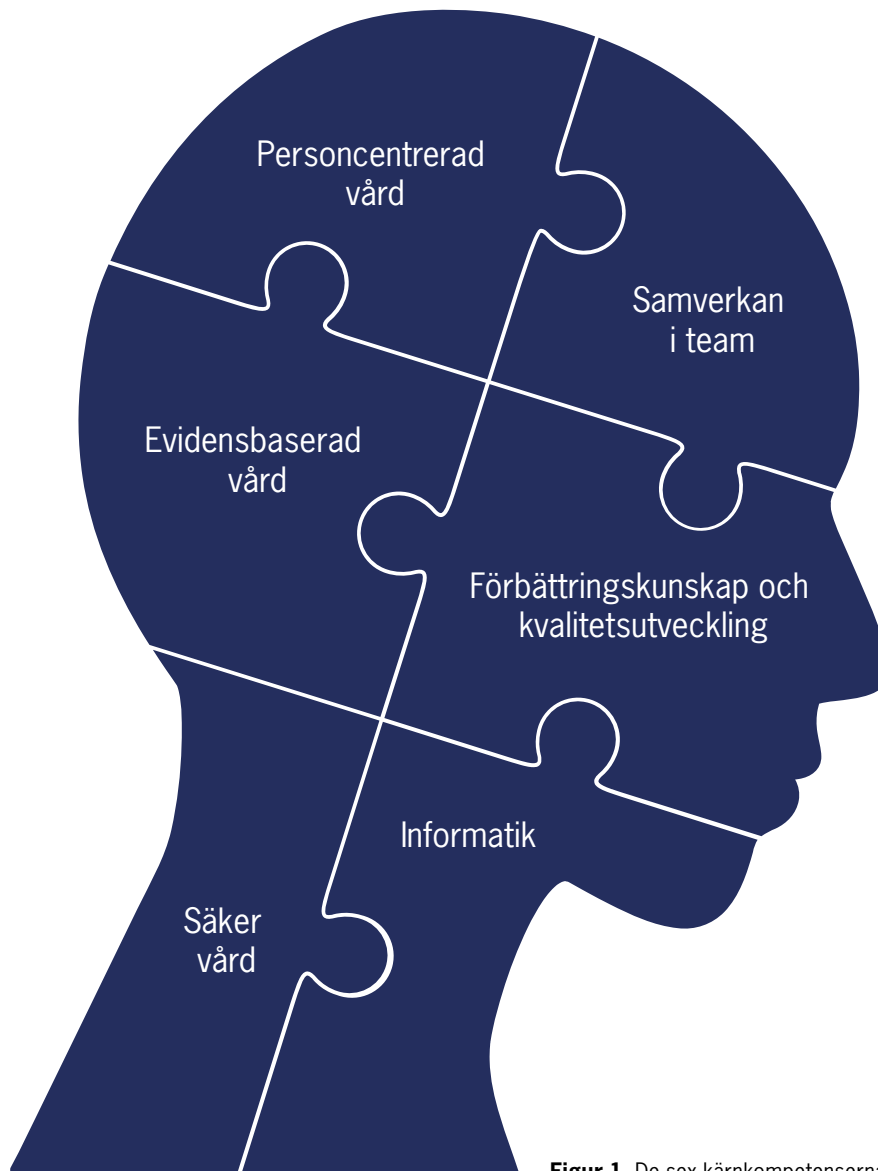

Introduktion

För att kunna erbjuda patienterna en god vård och för att skapa en god arbetsmiljö är en hög kompetens hos all personal nödvändig. Möjligheterna att öka kompetensen genom vidareutbildning i en miljö där kontinuerligt lärande ingår som en naturlig del av arbetet ökar också trivseln och chansen att bibehålla personal inom vården. Det är därför viktigt att sjuksköterskor ges möjlighet att utvecklas inom öron-, näs- och halsområdet och att det sker en lönestegring successivt med sjuksköterskans ökande kompetens. Kort sagt att det ges möjlighet att göra karriär genom kliniskt arbete och ökande kunskaper. Syftet med den här skriften är att stödja både den enskilda sjuksköterskan och arbetsgivaren i hur de kan samtala om och värdera sjuksköterskans kompetens samt att påvisa vilka möjligheter till vidareutveckling sjuksköterskan har genom utbildning, kompetensutveckling och forskning.

Föreningen för sjuksköterskor inom Öron, Näsa, Hals och Huvud-halskirurgi (FÖNH) är en ideell, nationell förening som grundades 1987. Styrelsens fokus är omvårdnad och att finnas som stöd för sjuksköterskor som arbetar inom öron-, näs- och halsspecialiteten.

FÖNHs styrelse har tidigare tagit fram skriften "Kompetensbeskrivning för sjuksköterskor inom öron, näsa och hals samt huvud- och halskirurgi". Syftet med skriften är att förtydliga för kollegor, lärosäten och verksamhetschefer samt andra beslutsfattare på nationell nivå vad sjuksköterskans kompetensområden är. Målet är att bidra till en god, säker och jämlik vård genom att utgå från de sex kärnkompetenserna och dess två stödjande kompetensområden. De sex kärnkompetenserna är Personcentrerad vård, Samverkan i team, Evidensbaserad vård, Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling, Säker vård och Informatik samt de stödjande kompetensområdena som är Pedagogik och Ledarskap.

Figur 1. De sex kärnkompetenserna.

Föreningens styrelse vill med den här skriften "Kompetensutvecklingsmodell för sjuksköterskor inom öron, näsa och hals samt huvud- och halskirurgi" bidra till att upprätta en nationell standard för att påvisa det ansvar och den kompetens som en legitimerad sjuksköterska behöver och kan uppnå inom området. Skriften kompletteras med en bilaga där varje steg i sjuksköterskans kompetensutvecklingsmodell redovisas, se Bilaga 1. *Stegguide*.

"Kompetensbeskrivning för sjuksköterskor inom öron, näsa och hals samt huvud- och halskirurgi" och den här skriften kan läsas separat men utgör också ett komplement till varandra.

Kompetensutvecklingsmodell för ÖNH-sjuksköterskor

Nivåbeskrivning

Nivå 1 – Legitimerad sjuksköterska och ny inom ÖNH-specialiteten som tränar och utvecklar färdigheter som är specifika för specialiteten med stöd av kollegor.

Nivå 2 – Arbetar självständigt som legitimerad sjuksköterska i samarbete med erfarna kollegor och har kunskap om vanligt förekommande sjukdomstillstånd inom ÖNH. Deltar i handledning av nyanställda sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter i förekommande fall.

Nivå 3 – Legitimerad sjuksköterska som utvecklar och fördjupar sina färdigheter inom ÖNH och bidrar till utveckling inom omvårdnadsområdet samt handleder nyanställda sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter i förekommande fall.

Nivå 4 – Legitimerad sjuksköterska, specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård. På den här nivån hanteras och analyseras komplexa vårdssituationer. Ansvar tas för process- och omvårdnadsutveckling.

Nivå 5 – Specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård samt arbetat inom specialiteten eller motsvarande i minst fem år. På den här nivån tas ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnaden och även utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Nivå 6 – Specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård med licentiatexamen eller inskriven som doktorand, arbetat inom specialiteten eller motsvarande minst åtta år samt utbildnings- och/eller handledarmeriter. På den här nivån krävs ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården samt utbildningsansvar för definierat ansvarsområde inom omvårdnad.

Nivå 7 – Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen med ett strategiskt och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla ÖNH-sjukvården för definierat ansvarsområde samt stärka interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom vårdvetenskap med inriktning på omvårdnad.

Personcentrerad vård

Nivå 1	Med stöd av erfarna kollegor bedöma, planera, genomföra och utvärdera omvårdnad i partnerskap med patienten och där det önskas med närstående. Visa respekt, förtroende, tillit och trygghet gentemot patienten och närstående. Identifiera och hantera symtom relaterat till ÖNH-sjukdom och behandling samt minimera risken för skada. Identifiera och rapportera diskriminering inom vården.
Nivå 2	Självständigt bedriva den personcentrerade vården. Identifiera vanligt förekommande ÖNH-sjukdom och omvårdnadsbehov samt risker inom exempelvis nutrition, andning, trycksår, fall, rökning, alkohol- och drogmissbruk och smärta. Föra pedagogiska samtal och stödja patienten till egenvård samt genomföra patientundervisning inom de vanligaste ÖNH-sjukdomstillstånden.
Nivå 3	Självständigt kunna identifiera komplexa ÖNH-sjukdomar och tillstånd samt omvårdnadsbehov. Bidra till att utveckla den personcentrerade vården, struktur för hälsofrämjande levnadsvanor och skapa förutsättningar för patient och närstående att kunna fatta beslut om den egna vården.
Nivå 4	Utveckla metoder och rutiner utifrån evidens för personcentrerad vård inom ÖNH. Skapa förutsättningar och utbilda teamet för att främja hälsa utifrån vad hälsa betyder för den enskilda patienten.
Nivå 5	Leda den övergripande utvecklingen och utveckla metoder inom ÖNH relaterade ansvarsområden i partnerskap med patient och närstående för att tillgodose deras behov, önskemål och förväntningar.
Nivå 6	Driva utvecklingen av personcentrerad vård inom ÖNH i partnerskap med patient, närstående, läkare och andra i teamet samt fördjupat ansvar att utveckla metoder för patientundervisning.
Nivå 7	Initiera, driva och utvärdera utvecklingen av personcentrerad vård inom ÖNH i partnerskap med patient, närstående, läkare och andra i teamet samt initiera forskning inom personcentrerad vård.

Samverkan i team

Nivå 1	Deltaga i teamarbetet vid vården av patienter med stöd av erfarna kollegor. Eftersträvar gott samarbete inom teamet på ÖNH-verksamheten.
Nivå 2	Har en aktiv roll i teamarbetet. Gott samarbete eftersträvas även utanför teamet med andra professioner inom exempelvis hemsjukvård, rehabteam, lymfterapi, onkologi och pediatrik.
Nivå 3	Leda och ansvara för omvårdnadsarbetet inom teamet i nära samarbete med andra professioner.
Nivå 4	Koordinera, utveckla och vara ett stöd till teamet i omvårdnadsarbetet och interprofessionellt dvs. stödja andra professioner i teamet.
Nivå 5	Fördjupat ansvar i att planera, konsultera och samverka med andra aktörer utanför ÖNH för att säkerställa kontinuitet och säkerhet i vårdkedjan.
Nivå 6	Driva utvecklingen inom interprofessionell samverkan.
Nivå 7	Ansvara för implementering av interprofessionell samverkan samt samverkan mellan klinisk verksamhet och universitet eller högskola samt internationell samverkan.

Evidensbaserad vård

Nivå 1	Inhämta och använda sig av vetenskapliga och evidensbaserade beslutsunderlag relevanta för ÖNH-omvårdnad exempelvis Vårdhandboken, Nationella vårdprogram för nutrition, fall- och trycksårsprevention och levnadsvanor.
Nivå 2	Självständigt tillämpa kunskapsunderlag och fördjupa sig inom ämnesspecifika ÖNH-områden såsom Nationella rekommendationer för trakeotomi och trakeostomivård, Nationellt vårdprogram för huvud- och halscancer och fördjupad litteratur inom ÖNH-området.
Nivå 3	Använda olika utfallsmått för att värdera om en evidensbaserad vårdåtgärd haft en god effekt. Har fördjupade kunskaper kring aktuell forskning inom ÖNH-sjukvården.
Nivå 4	Aktivt tillämpa och implementera bästa tillgängliga evidens och beprövad erfarenhet i omvårdnadsprocessens alla steg.
Nivå 5	Basera det kliniska vårdarbetet på vetenskap genom att ha ett kritiskt förhållningssätt, systematiskt söka, kritiskt värdera och inkludera forskningsresultat såsom systematiska litteraturoversikter i beslutprocessen.
Nivå 6	Använda sig av och utveckla vetenskapliga och evidensbaserade beslutsunderlag inom ÖNH-omvårdnad som till exempel nationella riktlinjer, vårdprogram, standardiserade vårdplaner eller lokala rutiner.
Nivå 7	Initiera och driva aktuell vårdvetenskaplig forskning inom ÖNH-omvårdnad samt utveckla omvårdnadsforskningsprogram.

Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling

Nivå 1	Använda standardiserade vårdplaner och riktlinjer samt ta del av ÖNH-verksamhetens kvalitets- och förbättringsarbeten.
Nivå 2	Medverka i förbättrings- och forskningsarbeten inom ÖNH samt insamling av kvalitetsindikatorer och data till kvalitetsregister. Använda validerade mätmetoder.
Nivå 3	Involvera patienter och närstående i förbättrings- eller forskningsarbeten inom ÖNH och inhämta information för uppföljning. Rapportera mätningar av vård och kvalitet till olika register.
Nivå 4	Leda, dokumentera och utvärdera förbättrings- och kvalitetsarbeten inom ÖNH. Införa standardiserade vårdplaner och riktlinjer för en säker och effektiv ÖNH-sjukvård.
Nivå 5	Identifiera kunskapsluckor inom ÖNH. Stimulera till att patienter och närstående deltar i förbättrings- eller forskningsarbeten.
Nivå 6	Driva förbättrings- och kvalitetsarbeten samt forskningsarbeten inom ÖNH. Utveckla standardiserade vårdplaner och riktlinjer för en säker och effektiv ÖNH-sjukvård.
Nivå 7	Strategiskt och övergripande forskningsansvar. Initiera, utveckla och utvärdera förbättrings- och kvalitetsarbeten samt forskningsarbeten inom ÖNH. Stärka interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom ÖNH omvårdnaden.

Säker vård

Nivå 1	Ska kunna identifiera och arbeta på ett hållbart sätt utifrån ett globalt miljöperspektiv och ett patientsäkert synsätt samt identifiera risker så som risk för trycksår, fall, urinretention, undernäring och vårdrelaterade infektioner. Med stöd av kollegor hantera och administrera farmakologiska produkter samt medicinteknisk utrustning på ett säkert sätt. Identifiera risker och rapportera avvikelser.
Nivå 2	Självständigt hantera och tillämpa kunskap gällande säkert handhavande av farmakologiska produkter och medicinteknisk utrustning. Självständigt utföra de vanligaste sjukvårdstekniska momenten inom ÖNH-sjukvården så som basal omvårdnad vid trakeotomi och laryngektomi, pre- och postoperativ omvårdnad, enteral nutrition och omläggningar. Förebygga skador utifrån risker för undernäring, trycksår, fall och vårdrelaterade infektioner. Identifiera hot i patientens vardag, till exempel misstanke om barn som far illa eller våld i nära relation.
Nivå 3	Identifiera faktorer som kan utgöra hot mot patientsäkerhet och arbeta systematiskt för att förebygga vårdskador. Självständigt utföra komplexa sjukvårdstekniska moment inom ÖNH-sjukvården så som komplicerad omvårdnad vid trakeotomi och laryngektomi, komplex pre- och postoperativ omvårdnad, smärtproblematik, palliativ omvårdnad vid ÖNH-sjukdomar, komplikationer till ÖNH-tillstånd och avancerad telefonrådgivning.
Nivå 4	Arbeta aktivt med att skapa ett öppet arbetsklimat och arbeta preventivt, initiera åtgärder och stärka strukturer utifrån avvikelshantering och patientsäkerhet. Initiera, utforma och uppdatera patientinformation och rutiner. Handleda kollegor i handhavande vid komplicerad omvårdnad inom ÖNH-sjukvården.
Nivå 5	Leda arbetet gällande avvikelshantering, patientsäkerhet, utformning av rutiner och patientinformationer samt utveckla säker informationsöverföring.
Nivå 6	Driva utvecklingen inom evidensbaserad säker vård och informationsöverföring samt identifiera nya forskningsområden.
Nivå 7	Initiera, driva och utvärdera system som säkerställer säker vård och informationsöverföring.

Informatik

Nivå 1	Med stöd av kollegor skaffa kunskap om rutiner och riktlinjer gällande omvårdnadsdokumentation samt informations- och kommunikationsteknologier. Utveckla en förmåga att säkert och strukturerat dokumentera och rapportera omvårdnadsinformation samt hantera information om patienten på ett sådant sätt att patientsäkerhet och sekretess alltid kan garanteras.
Nivå 2	Självständigt skapa lärande miljöer, material och rutiner för att förmedla information och undervisning till patient, närstående och medarbetare. Dokumentera i enlighet med fastställda strukturer, termer och begrepp med upprätthållande av sekretess samt rapportera evidensbaserat och standardiserat för att säkerställa korrekt och effektiv informationsöverföring genom hela vårdprocessen.
Nivå 3	Vara delaktig i utveckling inom e-hälsa genom att identifiera behov av, utveckla och utvärdera digitala informations- och kommunikationsverktyg.
Nivå 4	Driva utveckling av informations- och kommunikationsprocesser.
Nivå 5	Självständigt leda, utveckla och utbilda avseende informations- och kommunikationsprocesser inom ansvarsområdet.
Nivå 6	Fördjupat och övergripande ansvar att systematiskt utveckla och utbilda avseende informations- och kommunikationsprocesser inom ansvarsområdet.
Nivå 7	Strategiskt och övergripande ansvar att inom omvårdnad, forskning och utbildning implementera och utveckla informations- och kommunikationsprocesser för definierat ansvarsområde.

Stödjande kompetensområden utöver de sex kärnkompetenserna

Pedagogik

Nivå 1	Kan föra ett pedagogiskt samtal med patient och närstående utifrån deras behov. Med stöd av kollegor delta i handledning av studenter på grundnivå.
Nivå 2	Självständigt informera och utbilda patient och närstående i grundläggande egenvård inom ÖNH. Deltar i handledning av studenter och kan bedöma studenter på grundnivå.
Nivå 3	Självständigt informera och utbilda patient och närstående i komplex egenvård inom ÖNH. Handleder och bedömer självständigt sjuksköterskestudenter på grundnivå.
Nivå 4	Stöttar medarbetare i pedagogiska insatser. Ansvarar exempelvis för studentverksamhet och handleder studenter på avancerad nivå.
Nivå 5	Utbildar både inom och utanför den egna verksamheten, exempelvis ÖNH specifika föreläsningar i syfte att öka studenters och medarbetares teoretiska kunskaper. Föreläsa nationellt exempelvis på ÖNH-dagarna.
Nivå 6	Leder utbildningsinsatser inom och utanför verksamheten för medarbetare och studenter. Föreläser internationellt på vetenskapliga konferenser.
Nivå 7	Övergripande ansvar för att utveckla verksamhetens lärande- och forskningsmiljö. Handleda och examinera studenter från grund- till doktorsnivå.

Ledarskap

Nivå 1	Kan med stöd samordna omvårdnaden och fördela arbetsuppgifter inom det patientnära omvårdnadsteamet på ett patientsäkert sätt utifrån gällande föreskrifter.
Nivå 2	Självständigt leda och samordna teamet i det patientnära arbetet. Kan prioritera, delegera och fördela arbetsuppgifter i det dagliga patientnära arbetet. Medverkar i introduktion av nya medarbetare inom ÖNH.
Nivå 3	Vara ett stöd till medarbetare och uppmuntra till reflektion och ge feedback kring omvårdnadsarbetet. Aktivt introducera nya medarbetare både individuellt och i intraprofessionella team. Arbetar självständigt och utvecklar tilldelat ansvarsområde inom exempelvis trakeostomivård, allergi och sömn.
Nivå 4	Motivera och inspirera medarbetare i sitt dagliga arbete samt bidra till kompetensutveckling. Driver och utvecklar tilldelat ÖNH-relaterat ansvarsområde.
Nivå 5	Leder och utvecklar teamet i omvårdnadsarbetet inom ÖNH-sjukvård. Utbildar och sprider kunskap till medarbetare inom enheten, exempelvis utifrån ny kunskap inom tilldelat ansvarsområde eller utifrån identifierat gap.
Nivå 6	Fördjupat ansvar att leda, utveckla och utbilda inom eget ansvarsområde och verksamhetsanpassade uppdrag i syfte att stärka ÖNH-omvårdnaden.
Nivå 7	Övergripande ansvar att driva, leda och utveckla omvårdnadsarbetet. Ansvara för forskning inom ledarskap- och organisationsutveckling.

Arbetsprocess

Styrelsen i FÖNH utsåg en arbetsgrupp med uppdrag att ta fram en kompetensutvecklingsmodell för ÖNH-sjuksköterskor. Arbetsgruppen har genom remissförfarande inhämtat synpunkter nationellt vilket har bidragit till kompetensutvecklingsmodell för sjuksköterskor inom öron, näsa och hals samt huvud- och halskirurgi.

Arbetsgrupp

Docent Ylva Tiblom Ehrsson, leg. ssk, med. dr, Uppsala universitet och Helsingborgs lasarett
Louise Hafsten, leg. ssk, doktorand, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Anna-Maria Svensson, leg. ssk, vårdenhetschef, Karolinska Universitetssjukhuset

Referensgrupp

Styrelsen i FÖNH:

Lisa Hansson Wettergren, leg. ssk, fil. mag, Karolinska Universitetssjukhuset
Elisabeth Sjögren, leg. ssk, Karolinska Universitetssjukhuset
Annika Lindqvist, leg. ssk, specialistssk inom operationssjukvård, verksamhetsutvecklare,
Universitetssjukhuset Örebro
Jessica Karlsson, leg. ssk, Hallands sjukhus Halmstad
Sofie Henecke, leg. ssk, master, doktorand, Karolinska Universitetssjukhuset

Övrig referensgrupp:

Cecilia Warnberg, leg. ssk, vårdenhetschef, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborg
Kristin Hahne, leg. ssk, avdelningschef, Hallands sjukhus, Halland
Malin Boman, leg. ssk, omvårdnadschef, Karolinska Universitetssjukhuset

Styrelsen för Svensk förening för otorhinolaryngologi, huvud- och halskirurgi:

Docent Lovisa Farnebo, överläkare, läkarchef, Region Östergötland
Professor Ann Hermansson, överläkare, Skånes universitetssjukhus, Lund

BILAGA 1

Stegguide

Nivå 1 – Legitimerad sjuksköterska och ny inom ÖNH-specialiteten som tränar och utvecklar färdigheter som är specifika för specialiteten med stöd av kollegor.

Personcentrerad vård	Med stöd av erfarna kollegor bedöma, planera, genomföra och utvärdera omvårdnad i partnerskap med patienten och där det önskas med närstående. Visa respekt, förtroende, tillit och trygghet gentemot patienten och närstående. Identifiera och hantera symtom relaterat till ÖNH-sjukdom och behandling samt minimera risken för skada. Identifiera och rapportera diskriminering inom vården.
Samverkan i team	Deltaga i teamarbetet vid vården av patienter med stöd av erfarna kollegor. Eftersträvar gott samarbete inom teamet på ÖNH-verksamheten.
Evidensbaserad vård	Inhämta och använda sig av vetenskapliga och evidensbaserade beslutsunderlag relevanta för ÖNH-omvårdnad exempelvis Vårdhandboken, Nationella vårdprogram för nutrition, fall- och trycksårsprevention och levnadsvanor.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Använda standardiserade vårdplaner och riktlinjer samt ta del av ÖNH-verksamhetens kvalitets- och förbättringsarbeten.
Säker vård	Ska kunna identifiera och arbeta på ett hållbart sätt utifrån ett globalt miljöperspektiv och ett patientsäkert synsätt samt identifiera risker så som risk för trycksår, fall, urinretention, undernäring och vårdrelaterade infektioner. Med stöd av kollegor hantera och administrera farmakologiska produkter samt medicinteknisk utrustning på ett säkert sätt. Identifiera risker och rapportera avvikelser.
Informatik	Med stöd av kollegor skaffa kunskap om rutiner och riktlinjer gällande omvårdnadsdokumentation samt informations- och kommunikationsteknologier. Utveckla en förmåga att säkert och strukturerat dokumentera och rapportera omvårdnadsinformation samt hantera information om patienten på ett sådant sätt att patientsäkerhet och sekretess alltid kan garanteras.
Pedagogik	Kan föra ett pedagogiskt samtal med patient och närstående utifrån deras behov. Med stöd av kollegor delta i handledning av studenter på grundnivå.
Ledarskap	Kan med stöd samordna omvårdnaden och fördela arbetsuppgifter inom det patientnära omvårdnadsteamet på ett patientsäkert sätt utifrån gällande föreskrifter.

Nivå 2 – Arbetar självständigt som legitimerad sjuksköterska i samarbete med erfarna kollegor och har kunskap om vanligt förekommande sjukdomstillstånd inom ÖNH. Deltar i handledning av nyanställda sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter i förekommande fall.

Personcentrerad vård	Självständigt bedriva den personcentrerade vården. Identifiera vanligt förekommande ÖNH-sjukdom och omvårdnadsbehov samt risker inom exempelvis nutrition, andning, trycksår, fall, rökning, alkohol- och drogmissbruk och smärta. Föra pedagogiska samtal och stödja patienten till egenvård samt genomföra patientundervisning inom de vanligaste ÖNH-sjukdomstillstånden.
Samverkan i team	Har en aktiv roll i teamarbetet. Gott samarbete eftersträvas även utanför teamet med andra professioner inom exempelvis hemsjukvård, rehabteam, lymfterapi, onkologi och pediatrik.
Evidensbaserad vård	Självständigt tillämpa kunskapsunderlag och fördjupa sig inom ämnesspecifika ÖNH-områden såsom Nationella rekommendationer för trakeotomi och trakeostomivård, Nationellt vårdprogram för huvud- och halscancer och fördjupad litteratur inom ÖNH-området.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Medverka i förbättrings- och forskningsarbeten inom ÖNH samt insamling av kvalitetsindikatorer och data till kvalitetsregister. Använda validerade mätmetoder.
Säker vård	Självständigt hantera och tillämpa kunskap gällande säkert handhavande av farmakologiska produkter och medicinteknisk utrustning. Självständigt utföra de vanligaste sjukvårdstekniska momenten inom ÖNH-sjukvården så som basal omvårdnad vid trakeotomi och laryngektomi, pre- och postoperativ omvårdnad, enteral nutrition och omläggningar. Förebygga skador utifrån risker för undernäring, trycksår, fall och vårdrelaterade infektioner. Identifiera hot i patientens vardag, till exempel misstanke om barn som far illa eller våld i nära relation.
Informatik	Självständigt skapa lärande miljöer, material och rutiner för att förmedla information och undervisning till patient, närstående och medarbetare. Dokumentera i enlighet med fastställda strukturer, termer och begrepp med upprätthållande av sekretess samt rapportera evidensbaserat och standardiserat för att säkerställa korrekt och effektiv informationsöverföring genom hela vårdprocessen.
Pedagogik	Självständigt informera och utbilda patient och närstående i grundläggande egenvård inom ÖNH. Deltar i handledning av studenter och kan bedöma studenter på grundnivå.
Ledarskap	Självständigt leda och samordna teamet i det patientnära arbetet.

Nivå 3 – Legitimerad sjuksköterska som utvecklar och fördjupar sina färdigheter inom ÖNH och bidrar till utveckling inom omvårdnadsområdet samt handleder nyanställda sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter i förekommande fall.

Personcentrerad vård	Självständigt kunna identifiera komplexa ÖNH-sjukdomar och tillstånd samt omvårdnadsbehov. Bidra till att utveckla den personcentrerade vården, struktur för hälsofrämjande levnadsvanor och skapa förutsättningar för patient och närstående att kunna fatta beslut om den egna vården.
Samverkan i team	Leda och ansvara för omvårdnadsarbetet inom teamet i nära samarbete med andra professioner.
Evidensbaserad vård	Använda olika utfallsmått för att värdera om en evidensbaserad vårdåtgärd haft en god effekt. Har fördjupade kunskaper kring aktuell forskning inom ÖNH-sjukvården.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Involvera patienter och närstående i förbättrings- eller forskningsarbeten inom ÖNH och inhämta information för uppföljning. Rapportera mätningar av vård och kvalitet till olika register.
Säker vård	Identifiera faktorer som kan utgöra hot mot patientsäkerhet och arbeta systematiskt för att förebygga vårdskador. Självständigt utföra komplexa sjukvårdstekniska moment inom ÖNH-sjukvården så som komplicerad omvårdnad vid trakeotomi och laryngektomi, komplex pre- och postoperativ omvårdnad, smärtproblematik, palliativ omvårdnad vid ÖNH-sjukdomar, komplikationer till ÖNH-tillstånd och avancerad telefonrådgivning.
Informatik	Vara delaktig i utveckling inom e-hälsa genom att identifiera behov av, utveckla och utvärdera digitala informations- och kommunikationsverktyg.
Pedagogik	Självständigt informera och utbilda patient och närstående i komplex egenvård inom ÖNH. Handleder och bedömer självständigt sjuksköterskestudenter på grundnivå.
Ledarskap	Vara ett stöd till medarbetare och uppmuntra till reflektion och ge feedback kring omvårdnadsarbetet. Aktivt introducera nya medarbetare både individuellt och i intraprofessionella team. Arbetar självständigt och utvecklar tilldelat ansvarsområde inom exempelvis trakeostomivård, allergi och sömn.

Nivå 4 – Legitimerad sjuksköterska, specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård. På den här nivån hanteras och analyseras komplexa vårdsituationer. Ansvar tas för process- och omvårdnadsutveckling.

Personcentrerad vård	Utveckla metoder och rutiner utifrån evidens för personcentrerad vård inom ÖNH. Skapa förutsättningar och utbilda teamet för att främja hälsa utifrån vad hälsa betyder för den enskilda patienten.
Samverkan i team	Koordinera, utveckla och vara ett stöd till teamet i omvårdnadsarbetet och interprofessionellt dvs. stödja andra professioner i teamet.
Evidensbaserad vård	Aktivt tillämpa och implementera bästa tillgängliga evidens och beprövad erfarenhet i omvårdnadsprocessens alla steg.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Leda, dokumentera och utvärdera förbättrings- och kvalitetsarbeten inom ÖNH. Införa standardiserade vårdplaner och riktlinjer för en säker och effektiv ÖNH-sjukvård.
Säker vård	Arbeta aktivt med att skapa ett öppet arbetsklimat och arbeta preventivt, initiera åtgärder och stärka strukturer utifrån avvikelshantering och patientsäkerhet. Initiera, utforma och uppdatera patientinformation och rutiner. Handleda kollegor i handhavande vid komplicerad omvårdnad inom ÖNH-sjukvården.
Informatik	Driva utveckling av informations- och kommunikationsprocesser.
Pedagogik	Stöttar medarbetare i pedagogiska insatser. Ansvarar exempelvis för studentverksamhet och handleder studenter på avancerad nivå.
Ledarskap	Motivera och inspirera medarbetare i sitt dagliga arbete samt bidra till kompetensutveckling. Driver och utvecklar tilldelat ÖNH-relaterat ansvarsområde.

Nivå 5 – Specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård samt arbetat inom specialiteten eller motsvarande i minst fem år. På den här nivån tas ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnaden och även utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Personcentrerad vård	Leda den övergripande utvecklingen och utveckla metoder inom ÖNH relaterade ansvarsområden i partnerskap med patient och närstående för att tillgodose deras behov, önskemål och förväntningar.
Samverkan i team	Fördjupat ansvar i att planera, konsultera och samverka med andra aktörer utanför ÖNH för att säkerställa kontinuitet och säkerhet i vårdkedjan.
Evidensbaserad vård	Basera det kliniska vårdarbetet på vetenskap genom att ha ett kritiskt förhållningssätt, systematiskt söka, kritiskt värdera och inkludera forskningsresultat såsom systematiska litteraturoversikter i beslutprocessen.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Identifiera kunskapsluckor inom ÖNH. Stimulera till att patienter och närstående deltar i förbättrings- eller forskningsarbeten.
Säker vård	Leda arbetet gällande avvikelshantering, patientsäkerhet, utformning av rutiner och patientinformationer samt utveckla säker informationsöverföring.
Informatik	Självständigt leda, utveckla och utbilda avseende informations- och kommunikationsprocesser inom ansvarsområdet.
Pedagogik	Utbildar både inom och utanför den egna verksamheten, exempelvis ÖNH specifika föreläsningar i syfte att öka studenters och medarbetares teoretiska kunskaper. Föreläsa nationellt exempelvis på ÖNH-dagarna.
Ledarskap	Leder och utvecklar teamet i omvårdnadsarbetet inom ÖNH-sjukvård.

Nivå 6 – Specialistsjuksköterska eller legitimerad sjuksköterska med magister eller master med tillämpning mot ÖNH-sjukvård med licentiatexamen eller inskriven som doktorand, arbetat inom specialiteten eller motsvarande minst åtta år samt utbildnings- och/eller handledarmeriter. På den här nivån krävs ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården samt utbildningsansvar för definierat ansvarsområde inom omvårdnad.

Personcentrerad vård	Driva utvecklingen av personcentrerad vård inom ÖNH i partnerskap med patient, närstående, läkare och andra i teamet samt fördjupat ansvar att utveckla metoder för patientundervisning.
Samverkan i team	Driva utvecklingen inom interprofessionell samverkan.
Evidensbaserad vård	Använda sig av och utveckla vetenskapliga och evidensbaserade beslutsunderlag inom ÖNH-omvårdnad som till exempel nationella riktlinjer, vårdprogram, standardiserade vårdplaner eller lokala rutiner.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Driva förbättrings- och kvalitetsarbeten samt forskningsarbeten inom ÖNH.
Säker vård	Utveckla standardiserade vårdplaner och riktlinjer för en säker och effektiv ÖNH-sjukvård.
Informatik	Driva utvecklingen inom evidensbaserad säker vård och informationsöverföring samt identifiera nya forskningsområden.
Pedagogik	Fördjupat och övergripande ansvar att systematiskt utveckla och utbilda avseende informations- och kommunikationsprocesser inom ansvarsområdet.
Ledarskap	Leder utbildningsinsatser inom och utanför verksamheten för medarbetare och studenter. Föreläser internationellt på vetenskapliga konferenser.

Nivå 7 – Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen med ett strategiskt och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla ÖNH-sjukvården för definierat ansvarsområde samt stärka interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom vårdvetenskap med inriktning på omvårdnad.

Personcentrerad vård	Initiera, driva och utvärdera utvecklingen av personcentrerad vård inom ÖNH i partnerskap med patient, närstående, läkare och andra i teamet samt initiera forskning inom personcentrerad vård.
Samverkan i team	Ansvara för implementering av interprofessionell samverkan samt samverkan mellan klinisk verksamhet och universitet eller högskola samt internationell samverkan.
Evidensbaserad vård	Initiera och driva aktuell vårdvetenskaplig forskning inom ÖNH-omvårdnad samt utveckla omvårdnadsforskningsprogram.
Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling	Strategiskt och övergripande forskningsansvar. Initiera, utveckla och utvärdera förbättrings- och kvalitetsarbeten samt forskningsarbeten inom ÖNH. Stärka interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom ÖNH omvårdnaden.
Säker vård	Initiera, driva och utvärdera system som säkerställer säker vård och informationsöverföring.
Informatik	Strategiskt och övergripande ansvar att inom omvårdnad, forskning och utbildning implementera och utveckla informations- och kommunikationsprocesser för definierat ansvarsområde.
Pedagogik	Övergripande ansvar för att utveckla verksamhetens lärande- och forskningsmiljö. Handleda och examinera studenter från grund- till doktorsnivå.
Ledarskap	Övergripande ansvar att driva, leda och utveckla omvårdnadsarbetet.

**Föreningen för sjuksköterskor
inom Öron, Näsa, Hals och Huvud-
halskirurgi (FÖNH)**
kontakt.fonh@gmail.com